

5. Виявлено, що професійно-зорієнтоване ставлення студентів як системного об'єкта детерміноване складовими раціонального компонента: ставлення до професійних знань, ставлення до дисциплін, рівня засвоєння знань; емоційного компонента: ставлення до занять із дисциплін, ставлення до викладача, емоційний стан на заняттях; поведінковим: професійної спрямованості, ставлення до проходження практики, ставлення до своєї професії. Тому викладання економічних дисциплін із врахуванням одного будь-якого компонента або його складової є недоцільним. Необхідна розробка комплексної програми роботи зі студентами, яка буде спиратися на системний підхід, а, отже, підвищувати значущість кожного компонента та його складових.

Отже, впровадження запропонованої моделі структури професійно-орієнтованого ставлення, актуалізація системного підходу до професійної підготовки та застосування авторських методик сприяло підвищенню професійно-орієнтованого ставлення студентів до фахових дисциплін, більшій результативності вивчення відповідних навчальних предметів, посиленню їх впливу на особистісний та професійний розвиток майбутніх фахівців

Подальшого дослідження потребує конкретизація розробок методик підвищення професійно – орієнтованого ставлення студентів до процесу навчання та системного підходу до професійної підготовки, що дасть змогу розглядати функціональність системи навчання з позиції оптимізації навчального процесу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Архангельский С. И. Учебный процесс в высшей школе, его закономерности, основы и методы / Архангельский С. И. – М.: Высшая школа, 1980. – 368 с.
2. Ніколаєнко С. Освіта в інноваційному поступі суспільства. Тези доповіді міністра освіти і науки України С. Ніколаєнка на підсумковій колегії МОН України 17 серпня 2006 року / С. Ніколаєнко // Освіта України .– 2006. – № 60 – 61, 14 серпня. – С. 1 – 20.
3. Семиченко В.А. Теоретичне моделювання як прийом дослідження складних об'єктів / Семиченко В. А. // Післядипломна освіта в Україні. – К., 2003. – С. 46 – 52.
4. Семиченко В.А. Психология деятельности / Семиченко В. А. – К.: Магістр-S, 2002. – 247 с.
5. Семиченко В.А. Психология социальных отношений / Семиченко В. А. – К.: Магістр-S, 2000. – 167 с.
6. Семиченко В.А. Психология эмоций / Семиченко В. А. – К.: Магістр-S, 1999. – 128 с.
7. Сисоєва С.О. Підготовка вчителя до формування творчої особистості учня / Сисоєв С. О. – К.: Поліграф. книга, 1996. – 406 с.
8. Якунин В.А. Педагогическая психология: Учеб пособие [Европ. ин-т экспертов.] / В. А. Якунин. – С.Пб.: Изд-во Михайлова В. А.: Изд-во «Полиус», 1998. – 639 с.
9. Education et a Glance. OECD Indicators.2001 Edition. – Paris, OECD. 2001. – 406 с.

УДК 378.147:811

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ВМІНЬ ФАХІВЦІВ У ГАЛУЗІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ЗАСОБАМИ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

Штик І.А., викладач

Запорізький національний університет

Стаття присвячена визначенню та з'ясуванню педагогічних умов, які забезпечують успішність реалізації інтегративної методики в навчальному процесі. Розглянуті та надані закономірності та основні фактори, необхідні для підвищення якості знань у студентів при вивченні дисципліни «іноземна мова». Висвітлені основні вимоги щодо організації навчально-виховного процесу для здійснення принципу паритетності.

Ключові слова: інновації, фахівці, професійні вміння, оволодіння навиками, іноземна мова, комунікативна компетенція.

Штык И.А. ФОРМИРОВАНИЕ ПРОФЕССИОНАЛЬНЫХ УМЕНИЙ СПЕЦИАЛИСТОВ В ОБЛАСТИ ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ СРЕДСТВАМИ ИНОСТРАННОГО ЯЗЫКА В ВЫСШЕМ УЧЕБНОМ ЗАВЕДЕНИИ/ Запорожский национальный университет, Украина

Статья посвящена определению и обоснованию педагогических условий, обеспечивающих успешность реализации интегративной методики в учебном процессе. Рассмотрены и представлены закономерности и основные факторы, необходимые для повышения качества знаний у студентов при изучении дисциплины «иностраный язык». Освещены основные требования к организации учебно-воспитательного процесса для осуществления принципа паритетности.

Ключевые слова: инновации, специалисты, профессиональные умения, овладения навыками, иностранный язык, коммуникативная компетенция.

Shtyk I.A. THE FORMATION OF PROFESSIONAL SKILLS AMONG SPECIALISTS FROM PHYSICAL CULTURE DEPARTMENT BY MEANS OF FOREIGN LANGUAGE IN HIGHER EDUCATIONAL ESTABLISHMENT/ Zaporizhzhya National University, Ukraine .

The article deals with the definition and substantiation of pedagogical conditions which provide successful progress of realization in educational process integrative methods. Conformities and main factors which are necessary for increasing the quality of knowledge among students in the process of learning foreign language are considered and pointed out. Main requirements as for organizing teaching and educational process to carry out the principle of parity are illuminated.

Key words: innovations, specialist, professional skills, mastering habits, foreign language, communicative competence.

Зміни в нашому суспільстві в останнє десятиліття, пов'язані з інноваційним розвитком економіки, швидкими змінами у виробництві, припускають, що освічена і неординарна особа, професійно компетентна, з достатнім рівнем практичних умінь і теоретичної підготовки, здатна до саморозвитку і творчо мислить, мобільна й конкурентоздатна, повинна посісти центральне місце в сферах сучасного виробництва. Розширюється соціокультурне середовище діяльності фахівця, який стає носієм професійного і власного досвіду і вміє працювати в системі «людина – людина» [1,4].

В освіті важливим є питання про систему вмінь, які повинен освоїти будь-який фахівець, про вивчення рівня і ступеня його готовності до оволодіння навчальною інформацією і використання її в наданій ситуації. Тому одним з критеріїв оцінки якості професійної підготовки може виступати рівень оволодіння вміннями з тієї або іншої дисципліни, що дозволяє в подальшому успішно адаптуватися до вимог, які пред'являє до особових і професійних якостей і властивості та або інша професія.

Сучасний фахівець з фізичної культури і спорту повинен працювати із знаннями, ідеями різних культур, з різними типами мислення, у результаті освоєння яких він набуває умінь виокремлювати, оцінювати актуальну інформацію, логічно і грамотно оформляти власні думки, розвивати творчий потенціал і системність мислення. Інформаційно грамотною вважається особа, здатна виявити, оцінити інформацію і уміло її використовувати.

Значний резерв в покращенні якості теоретичної підготовки фахівця з фізичної культури і спорту пов'язаний із цілеспрямованим освоєнням нових даних не тільки у вітчизняній, але і в зарубіжній спортивній науці і практиці.

Оволодіння навиками іншомовної комунікації, на думку провідних методистів, повинно стати складовою частиною підготовки висококваліфікованих фахівців, зокрема, і у сфері фізичної культури і спорту.

К.Д. Ушинський писав: «Ми вбачаємо таке вивчення необхідним у вихованні людей освіченого класу. Ми скажемо більше: знання іноземних європейських мов може дати ... людині можливість повного, самостійного і неоднорічного розвитку, а без цієї прямої і широкого шлях науки буде для неї завжди закритий. Уривчастість, незрозумілість, неповнота, односторонність, бездіяльність відомостей і понять завжди тяжітиме над найрозумнішою людиною, якщо вона не володіє ключем до багатств західної науки і літератури» [5].

Зараз іноземна мова є одним з обов'язкових предметів вивчення у вищих навчальних закладах фізичної культури.

Аналіз науково-методичної літератури показав [2,3], що помітний резерв у підвищенні якості знань з обраної спеціалізації в студентів вищих навчальних закладів фізичної культури полягає в методиці викладання дисципліни «Іноземна мова», і заснований на трьох найважливіших чинниках.

Перший чинник – іноземна мова, як і рідна мова, володіє інтеграційними властивостями, тобто слугує засобом вираження думок про об'єктивну дійсність, властивості і закономірності якої є предметом інших дисциплін. Особливістю іноземної мови як навчального предмета є також те, що вона вивчається як засіб спілкування, а тематика і ситуація для мови додається ззовні.

Другий – іноземна мова може формувати позицію по відношенню до майбутньої професійно-педагогічної діяльності, виховувати і розвивати професійні знання та індивідуально-особистісні якості. Будучи гуманітарною дисципліною, іноземна мова покликана гуманізувати навчальний процес,

формувати цінності орієнтації студентів, підвищувати рівень їхньої професійної підготовки, розширюючи їхні знання в галузі обраної спеціалізації через читання й обговорення іншомовної загальнонаукової, професійно орієнтованої літератури з вираженням власного ставлення і визначення її новизни, професійної значущості і пізнавального інтересу.

І, нарешті, третій чинник – при вивченні іноземної мови студенти набувають більш довершених навиків професійної мовної взаємодії, удосконалюючи таким чином і рідну мову, засвоюють необхідні ціннісні орієнтації і проходять важливий етап мовної соціалізації. Під мовною соціалізацією особи розуміється вхід індивіда до конкретної соціально-професійної групи і його мовна професійна поведінка. Мова людини завжди є сигналом для оточуючих про його соціально-професійну приналежність.

Таким чином, іноземна мова – це можливість професійного самовдосконалення, самоосвіта. За допомогою навчального предмета «Іноземна мова» можуть бути сформовані, а потім і використані в професійній діяльності такі теоретичні знання та вміння:

- Оволодіння професійно-мовним етикетом: знання термінології зі своєї спеціалізації.
- Оволодіння засобами передачі інформації з навчальної, спортивної і наукової літератури, Інтернету.
- Оволодіння способами передачі інформації рідною та іноземною мовами; усний та письмовий обмін інформацією.

Для студента сферою застосування іноземної мови виступають навчальна і повсякденна діяльність, а, отже, загальна підготовка з іноземної мови може розглядатися як свого роду соціальне замовлення ВНЗ і самого студента. Це може бути читання літератури за фахом, а також художньої і країнознавчої літератури в процесі навчальної діяльності.

Навчання іноземній мові у ВНЗ фізичної культури повинно бути організоване так, щоб поставлені перед вищою школою завдання вирішувалися на заняттях з іноземної мови при максимальному використанні можливостей (закладених в особистостях, які вивчають цю дисципліну) для посилення загально-професійного рівня фахівців.

У ряді досліджень встановлені причини низької готовності студентів вищих навчальних закладів фізичної культури до використання іноземної мови. Серед них: низький рівень мовної навченості, не достатній для іншомовної комунікативної компетенції; суперечність між наявністю мовних здібностей і відсутністю умов для їх реалізації; відсутність у студентів переконаності в значущості іноземної мови для фахівця з фізичної культури; низький рівень активності студентів у пошуку сфер застосування мовних знань, невміння підтримувати мовну підготовку на рівні, достатньому для комунікації, і застосувати знання в нових ситуаціях.

Зараз навчальному предметові «Іноземна мова» відводиться значне місце в освіті, він входить до мовного циклу предметів разом із рідною мовою.

При позитивній спрямованості навчання у ВНЗ студенти, називаючи в числі найбільш значущих предметів іноземну мову, орієнтовані вивчати її на розмовно-повсякденному рівні, поза професійними завданнями.

Організація навчально-виховного процесу для підвищення професійних знань студентів у процесі вивчення іноземної мови на рівні кафедри припускає здійснення принципу пріоритетності, тобто суб'єкт-суб'єктної взаємодії педагога і студента. У центрі педагогічної системи повинен бути студент, який виступає не тільки об'єктом цілеспрямованих педагогічних дій, але й суб'єктом свого становлення як гармонійно розвиненої особистості.

Застосування інтеграційного підходу до побудови змісту курсу іноземної мови і основ спеціальності дозволить ефективніше реалізувати інформативно-пізнавальну функцію іноземної мови. Як свідчать проведені дослідження і наші власні спостереження, зв'язок іноземної мови з профільючими дисциплінами значно підвищує престижність іноземної мови, оскільки студенти більш охоче читають і переробляють іншомовні матеріали з області фізичної культури і з різних видів спорту, які представляють для них науковий і пізнавальний інтерес. Використання в процесі професійного мовного спілкування зв'язків іноземної мови з профільючими спортивними дисциплінами, точними і гуманітарними дисциплінами, з дисциплінами медико-біологічного циклу не тільки сприяє глибшому і міцнішому засвоєнню іншомовного матеріалу студентами, але і може навчити їх застосовувати отримані у ВНЗ теоретичні і практичні знання у всьому комплексі в майбутній професійній діяльності.

Отже, підвищення професійних знань студентів у процесі вивчення іноземної мови повинне бути двоєдиним процесом оволодіння комунікативною і професійною компетенцією. Це припускає формування в студентів здатності іншомовного спілкування в конкретних професійних ділових, наукових сферах і ситуаціях з урахуванням особливостей професійного мислення, при організації мотиваційно-спонукальної і дослідницької діяльності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Амонашвили Ш. А. Психологические основы педагогики сотрудничества: Кн. для учителя / Ш.А. Амонашвили. - Киев : Освита, 1991. - 110,[1] с.: ил.
2. Вергасов В. М. Активизация познавательной деятельности студентов в высшей школе / В.М. Вергасов. - 2-е изд., доп. и перераб. - Киев : Вища шк., 1985. - 174,[1] с.: ил.
3. Гомелева О. В. Межпредметные связи в формировании коммуникативных умений/ О.В.Гомелева // Иностранный язык в школе. – 1987. - №6. – С.71-73.
4. Гершунский Б. С. Педагогическая прогностика: методология, теория, практика / Б. С. Гершунский. - Киев : Вища шк. : Изд-во при Киев. гос. ун-те, 1986. - 197, [3] с.
5. Ушинский К. Д. Избранные педагогические сочинения/ К.Д.Ушинский – М.:Просвещение,1968. - 557 с.

УДК 78.07:61

OUTCOMES AND MICROPROCESSES IN MUSIC THERAPY

Wosch Thomas, Professor Dr.

University of applied sciences of Wuerzburg and Schweinfurt / Germany [EU]

Within the last ten years music therapy research was growing immense. Especially outcome research developed very fast and could fulfill the world leading evidence based medicine criteria of the Cochrane-Review. Some little examples of it will be presented beside some more detailed outcomes of Wosch and Roehrborn about their clinical study of 1160 in-patients over seven years in psychotherapy. How does work music therapy, which items of effect it has, will be brief presented in examples of Microanalysis-Research of Wosch.

Key words: music therapy, research, psychotherapy, Microanalysis-Research.

Вош Томас РЕЗУЛЬТАТИ ТА МІКРОПРОЦЕСИ В МУЗИКОТЕРАПІЇ / Університет прикладних наук Вюрцбурга та Швайнфурта. Німеччина [СС].

За останні десять років збільшилась кількість досліджень з музичної терапії. Особливо швидко розвивалися дослідження, спрямовані на виявлення результативності музичної терапії. Це дозволило музичній терапії виконати критерії всесвітньо відомих оглядів Кохрана. Декілька невеликих прикладів даного виду досліджень, а також декілька більш детальних прикладів з дослідження, проведеного автором впродовж семи років із залученням 1160 пацієнтів психіатрії, наведено у статті. Як впливає музична терапія? Які ефекти музичної терапії? Ці питання будуть також розроблені на прикладах мікроаналітичного дослідження Воша.

Ключові слова: музикотерапія, дослідження, психіатрія, мікроаналітичне дослідження.

Вош Томас РЕЗУЛЬТАТЫ И МИКРОПРОЦЕССЫ В МУЗЫКОТЕРАПИИ / Университет прикладных наук Вюрцбурга и Швайнфурта. Германия [ЕС].

В течение последних десяти лет увеличилось количество исследований по музыкотерапии. Особенно быстро развивались исследования, направленные на выявление результативности музыкотерапии. Это позволило музыкотерапии выполнить критерии всемирно известных обзоров Кохрана. Несколько небольших примеров данного вида исследований, а также несколько более детальных примеров из исследования, проведенного автором в течение семи лет с привлечением 1160 пациентов психиатрии, представлены в статье. Как воздействует музыкотерапия? Каковы эффекты музыкальной терапии?

Эти вопросы будут коротко рассмотрены на примерах микроаналитического исследования Воша.

Ключевые слова: музыкотерапия, исследование, психиатрия, микроаналитическое исследование.

This article will give a brief overview and short examples of current music therapy effect research around the world and of microanalysis in music therapy. With these two focuses the article touches the horizontal level of the state of the art of outcome research in music therapy and at the same time also in the vertical level very detailed issues of very small changes which happen in and through music therapy. With these points hopefully also a brief overview of West European, North American and Down Under music therapy of the year of 2008 can be given.

The article is divided into three parts. The first part is the brief overview of effect research in music therapy including their success in social services and health care systems. The second part will introduce into some